

per al cotxer, per a la dida, després per a Kàtenka, en totes les joies, en tots els encisos de la infantesa, de l'adolescència, de la joventut. [...] Si jo hagués de morir, com Kai, ho sabria, m'ho diria alguna veu interior; però en mi no hi ha cosa semblant; i jo, i tots els meus amics -tots comprenem que no és el cas de Kai. Vet-ho ací! -es digué. No pot ser! No pot ser, i és. Com és això? Com es pot comprendre?»

Ivan Ílitx és un magistrat ben situat. S'ha casat per conveniència i encara que no es puga dir que la seua vida és feliç, de tota manera és comme il faut, com cal, segons les normes socials de la bona societat. Després de disset anys de matrimoni el traslladen a una localitat pròxima a Petersburg. Mentre s'ocupa personalment de l'arranjament de la nova casa, cau i es fa mal en un costat. El dolor al principi és suau, però va creixent en intensitat. Preocupat, comença a consultar metges i a prendre medecines, mentre el seu estat físic va empitjorant i l'abat una crisi profunda. El temor davant els signes que la mort va marcant en el seu cos es fa obsessiu; el caràcter li canvia i odia tots els qui no pateixen com ell. L'avanç de la malaltia fa que cada vegada se senta més allunyat de la vida; almenys de la vida tal com l'havia entesa fins aleshores: família, amistats, treball, etc.: «tot allò no era més que una terrible, una immensa il·lusió que encobria la vida i la mort. Aquella convicció augmentava, decuplicava els seus sofriments físics.» Totes les coses que abans eren la vida, la seua vida, ara se li apareixen com una mascarada insuportable. I a l'angúnia de la proximitat de la mort s'hi afegeix una pregunta que el turmenta, la de si tota la seua vida no ha estat una equivocació: «Tal vegada no havia viscut com devia? —li passà de sobte pel cap. Però com és possible, quan sempre he fet el que calia fer?» Pensa en la seua vida passada i tot se li apareix fals i buit: «El seu càrrec, la seua vida metòdica, la família, aquells interessos socials i oficials —tot allò podia ésser fals. I de sobte sentí tota la feblesa d'allò que defensava. No hi havia res a defensar.»

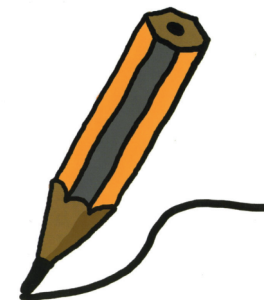
Podeu acabar de llegir l'article a: La Serp blanca : notes de lectura i altres històries d'Enric Iborra

<http://www.laserpblanca.com/la-mort-d-ivan-ilitx-enric-iborra>

Club de lectura A

BIBLIOTECA CENTRAL XAVIER AMORÓS

Lleó Tolstoi ———
La mort d'Ivan Ilitx ———
—— Traducció d'Anna Estopà ———
QUADERNS CREMA

Mort a Venècia
de Thomas Mann

Dimecres 26 de febrer
a

2/4 de 7 de la tarda

a la sala annexa

BIBLIOTECA CENTRAL
XAVIER AMORÓS
REUS

Carrer de l'Escorxador, 1
43202 Reus
Tel. 977010 025
info.biblioteques@reus.cat
biblioteques.reus.cat

León Tolstoi, Yásnaia Polaina, 1828--Astapovo, 1910

Fill de l'aristocràcia russa, Lev Tolstoi (1828-1910) va quedar orfe de pare i mare molt jove. Educat primer per preceptors, després va cursar estudis universitaris. Decebut de la formació acadèmica, va tornar a la seva població natal, Iásnaia Poliana –al sud de Moscou–, per encarregar-se de les seves propietats i de la pròpia formació, alhora que es preocupava per la situació i per l'alliberament dels camperols. Va començar a escriure llibres per a l'ensenyament, amb una concepció de la literatura com a arma social. Va participar en les guerres del Caucas i de Crimea, experiència que va recollir a *Relats de Sebastopol* (1856), mentre escrivia la trilogia autobiogràfica de la Infantesa, adolescència, joventut. La seva obra literària inclou, sobretot, dues grans novel·les: *Guerra i Pau* (1867) i *Anna Karènia* (1877), però també va escriure *Els cosacs* (1863), *La mort d'Ivan Ílitx* (1886), *Resurrecció* (1899), *Khadji-Murat* (1904), i *La confessió* (1879), cristallització de la ideologia cristianoanarquista que Tolstoi va desenvolupar en diversos escrits crítics envers l'Església oficial i la societat russa.

La Mort d'Ivan Ílitx

Tres anys separen *La mort d'Ivan Ílitx* (1886) de *La sonata a Kreutzer* (1889), dues narracions que s'incriuen en l'última etapa creativa de Tolstoi, immediatament posterior a la publicació d'*Anna Karènia*. La mort d'Ivan Ílitx (segons Vladimir Nabokov, "la troballa més artística, més perfecta i més sofisticada de Tolstoi") ens presenta un funcionari gris que sucumbeix a la malaltia i a la desesperació de morir. La sonata a Kreutzer, per la seva banda, és una història tràgica que ens acarà a la vivència del matrimoni com a presó. Aquestes dues novel·les curtes revelen, en el grau més alt, les qualitats que fan de Tolstoi un escriptor incomparable.

SOBRE LA MORT D'IVAN ÍLITX DE TOLSTOI

Enric Iborra

Poques vegades un llibre deu haver tractat la mort d'una manera tan intensa, tan concreta i tan dolorosa per al lector com *La mort d'Ivan Ílitx*. Aquest relat de Tolstoi s'oposa de front a l'actitud que les persones adoptem habitualment, a la defensiva, davant la mort: sabem que la mort existeix i que som mortals, però ens costa concebre que això ens puga afectar personalment. La literatura sol encoratjar-nos en aquesta tendència a l'evasió. Ens recorda que la mort és la condició de tota la humanitat, que forma part de la vida i que, per tant, cal «acceptar-la», o la utilitza com una referència indirecta per mostrar la fragilitat i fugacitat de la vida humana i, a continuació, extreure'n la conclusió pertinent de la necessitat de viure el dia o de preparar-nos per al més enllà. La mort apareix, així, d'una manera genèrica, abstracta, com a través d'un vel, de manera que el lector s'hi puga reconciliar. La mort d'Ivan Ílitx, en canvi, no intenta reconciliar-nos amb la idea de la nostra extinció, sinó que ens acarà directament amb la seua realitat més horrible i insuportable. Aquesta narració descriu els avenços de la mort, els detalls de la transformació física que la malaltia imposa a Ivan Ílitx, amb una precisió i una impassibilitat impressionants, remarcant els aspectes més concrets de la degradació física i la resposta paral·lela de la consciència de l'individu. Tolstoi aconsegueix així una representació de la mort totalment realista, en un doble sentit: perquè combina tant la realitat fisiològica, material, de la mort, com la seua realitat tràgica i problemàtica a partir d'un personatge vulgar i gris. El desordre patològic fa que la consciència de l'individu es veja sotmesa a una tensió extrema, que l'obliga a interrogar-se d'una manera radical i última sobre el sentit de la pròpia vida i, per extensió, de tota vida humana. Una interrogació que parteix del sentiment d'estranyesa del protagonista, quan es veu encarat a la realitat personal i concreta de la seua mort: «Aquell sil·logisme que els posava com a exemple Kiseveter a la classe de lògica: “Kai és un home, els homes són mortals, per tant Kai és mortal”, li havia semblat durant tota la seva vida vertader únicament en allò que feia referència a Kai, però de cap manera a ell. Kai era un home, l'home en general. I allò era d'una exactitud palesa; ell, però, no era Kai ni un home en general, sinó que era un ésser absolutament distint dels altres; que ell era Vània, per a la mamà, per al papà, per a Mítia, per a Volòdia, per als companys de joc,